

Beleidsplan Schuldhelpverlening

Dit beleidsplan legt de basis voor een integrale en doelgerichte aanpak van schuldhelpverlening. We streven ernaar om structurele oplossingen te bieden die de (zelf)redzaamheid van inwoners doen vergroten en bijdragen aan een inclusieve samenleving.

Inhoud

Voorwoord.....	3
1. Inleiding.....	4
Leeswijzer.....	4
2. Visie, Ambities, Doelstellingen.....	5
2.1 Visie.....	5
2.2 Ambities.....	5
2.3 Doelstellingen.....	5
2.4 Kwaliteitsborging.....	5
3. Huidige situatie.....	6
3.1 Taken gemeente.....	6
3.2 Samenwerkingen.....	7
3.3 Overige samenwerkingen.....	7
4. Ontwikkelingen komende periode.....	7
5. Tot slot.....	9
Bijlagen.....	10

Voorwoord

Geachte lezer,

Sinds de gemeente in 2018 de intake voor de schuldhulpverlening in eigen huis heeft gehaald, hebben we gewerkt aan het versterken en verbeteren van onze diensten. In 2021 is de vroegsignalering van start gegaan, waardoor we nog beter in staat zijn om preventief op te treden en onze inwoners te ondersteunen voordat problematische schulden zich kunnen ontwikkelen. Bovendien hebben we vanaf 1 januari 2023 een budgetcoach in huis, die een waardevolle aanvulling vormt op onze schuldhulpverlening.

Onze visie is duidelijk: wij geloven in het recht van elke inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek om volwaardig deel te nemen aan de samenleving. Daarom streven we ernaar om onze inwoners een passend hulpaanbod te bieden, gericht op het bevorderen van financiële zelfredzaamheid en het realiseren van duurzame verbeteringen in hun persoonlijke situatie. We willen dat onze inwoners zoveel mogelijk regie behouden over hun eigen leven.

Onze ambities zijn hoog maar noodzakelijk. Samen met onze inwoners zoeken we naar structurele oplossingen voor schuldenproblematiek en bieden we ondersteuning aan hen die dreigen vast te lopen in hun financiën. We kijken daarbij verder dan alleen de financiële aspecten en richten ons op het aanpakken van de onderliggende oorzaken van de problemen. Dit doen we in nauwe samenwerking met onze ketenpartners en zorgen voor een soepele overdracht waar nodig, zodat de inwoner de juiste hulp op de juiste plek krijgt. Met een focus op het perspectief van de inwoners en met vertrouwen en maatwerk willen we hulpverlening bieden die aansluit bij de behoeften van onze gemeenschap.

Onze doelstellingen zijn helder geformuleerd: we willen de schuldenproblematiek terugdringen, preventief optreden en streven naar duurzame zelfredzaamheid voor onze inwoners. Dit beleidsplan vormt de leidraad voor onze toekomstige inspanningen.

Dit beleidsplan is het resultaat van nauwe samenwerking tussen de gemeente Oude IJsselstreek en onze partners. Samen zetten we ons in voor onze inwoners, met als perspectief een toekomst zonder schulden en financiële zorgen.

Wethouder J. Haverdil

1. Inleiding

Schuldhelpverlening is een wettelijke taak van de gemeente. In de Wet Gemeentelijke Schuldhelpverlening is ook bepaald dat de gemeenteraad één keer in de vier jaar een nieuw beleidsplan vaststelt.

Nadat in 2018 de gemeente Oude IJsselstreek de intake voor de schuldhelpverlening in eigen huis heeft gehaald is in 2021 ook de vroegsignalering gestart. Voor beiden disciplines is de basis gelegd en zal aankomende tijd verder worden doorontwikkeld. Per 1 januari 2023 heeft de gemeente ook een budgetcoach in huis. Een waardevolle aanvulling op de schuldhelpverlening in de gemeente Oude IJsselstreek. De gemeente is onderdeel van de gemeenschappelijk regeling, de SON (Stadsbank Oost Nederland). De gemeente heeft de regie en maakt het beleid, de SON is de uitvoeringsorganisatie.

Schulden hebben betekent stress. Stress die op alle leefgebieden voelbaar is. Voor inwoners met financiële zorgen en/of schulden kan dit betekenen: niet meer mee kunnen doen, kinderen die opgroeien in armoede en het hebben van (psychische) gezondheidsklachten. Dit leidt niet alleen tot een probleem van de inwoner maar het is ook een maatschappelijk probleem.

Inzetten op het voorkomen van geldzorgen en schuldhelpverlening betekent voor de inwoner minder stress, minder kinderen die opgroeien in armoede en minder (psychische) gezondheidsklachten. We kunnen dit niet alleen.

Er is veel tijd gestoken in de samenwerking met verschillende partijen en er zijn nieuwe samenwerkingen ontstaan wat bijdraagt in het bereiken van onze ambities. Toch zitten we niet stil en gebruiken we aankomende beleidsperiode om te onderzoeken welke helpverlening we ook dichterbij huis willen organiseren.

Leeswijzer

Dit beleidsplan beschrijft de zorgplicht van de gemeente Oude IJsselstreek als het gaat om schuldhelpverlening. We gaan in op waar we nu staan en wat onze ambities zijn. Ook zullen we de beoogde resultaten van dit beleidsplan beschrijven.

Onze activiteiten die bijdragen aan onze ambities pakken we komende jaren op en zullen we uitwerken in onze uitvoeringsagenda. Deze activiteiten zullen in de loop van de beleidsperiode verder vorm krijgen. Onze lokale samenwerkingspartners betrekken we bij het opmaken van de uitvoeringsagenda. We houden hierbij rekening met regionale en nationale ontwikkelingen. Het beleidsplan en de uitvoeringsagenda zullen dan ook dynamische documenten zijn.

2. Visie, Ambities, Doelstellingen

2.1 Visie

Wij vinden dat elke inwoner van de gemeente Oude IJsselstreek moet kunnen meedoen in de samenleving. We bieden onze inwoners met schulden een passend hulpaanbod met als doel dat de inwoner zoveel als mogelijk financieel (zelf)redzaam wordt en de persoonlijke situatie duurzaam verbeterd. De inwoner houdt zoveel als mogelijk zelf de regie over zijn/haar eigen leven. We blijven onze hulpverlening ontwikkelen met de behoefte van de inwoner voorop.

2.2 Ambities

Belangrijk is dat we samen met onze inwoners opzoek gaan naar een passende structurele oplossing voor hun schuldenproblematiek. Maar ook voor inwoners waarbij een problematische schuldensituatie dreigt te ontstaan of voor inwoners die nog geen schulden hebben maar wel zorgen hebben over hun financiële situatie zullen wij ondersteuning bieden. We kijken hierbij verder dan alleen het financiële plaatje. Door te kijken naar de andere leefgebieden en de oorzaak van de financiële problemen kunnen we een passend en duurzaam hulpaanbod aanbieden.

We werken vanuit het inwonersperspectief. Onze schuldhulpverlening sluit aan bij de behoefte van onze inwoners. We werken vanuit vertrouwen en bieden maatwerk. En we zullen kritisch blijven kijken naar hoe we onze hulpverlening hebben ingericht.

2.3 Doelstellingen

In gemeente Oude IJsselstreek willen we de schuldenproblematiek terugdringen, inzetten op het voorkomen van schulden en op duurzame (zelf)redzaamheid. We willen passende hulpverlening voor onze inwoners die aansluit bij hun leefwereld.

We kunnen onze ambities niet waarmaken zonder doelstellingen. Deze doelstellingen richten zich voornamelijk op de doorontwikkeling, preventie, vroegsignalering en samenwerking maar er zijn ook doelstellingen gericht op de basisdienstverlening.

Onze doelen zijn:

- ✓ Inwoners die naar voren komen bij de vroegsignalering ontvangen binnen 2 weken maar uiterlijk binnen 4 weken een hulpaanbod.
- ✓ Met inwoners die een hulpaanbod accepteren plannen we binnen 2 weken een eerste gesprek.
- ✓ Met iedere inwoner die een stap zet om financiële hulp te vragen gaan we in gesprek. Het streven is om dit gesprek zo spoedig mogelijk te laten plaats vinden maar in ieder geval binnen 4 weken vanaf het moment van aanmelden.
- ✓ Bij inwoners met minderjarige kinderen is het streven dat de intake plaatsvindt binnen 2 weken.
- ✓ Is er sprake van een crisissituatie dan vindt er een gesprek plaats binnen 3 werkdagen.
- ✓ Minder inwoners in minnelijke schuldregelingen, meer inwoners een herfinanciering of saneringskrediet.
- ✓ Al onze inwoners met een lopend schuldhulpverleningstraject hebben en houden we in beeld.
- ✓ We bieden nazorg voor alle inwoners die het traject zijn doorlopen. Deze nazorg zal passend gemaakt worden op de situatie van de inwoner.
- ✓ Ieder jaar worden er gastlessen verzorgd op het voortgezet onderwijs in onze gemeente.

2.4 Kwaliteitsborging

Om de kwaliteit te borgen hebben we met regelmaat in het eigen team casuïstiekoverleg. Ook met onze ketenpartners hebben we met regelmaat overleg over werkafspraken die gemaakt zijn en stellen we deze bij waar

nodig.

3. Huidige situatie

In de gemeente Oude IJsselstreek is er sprake van een organisatieontwikkeling. Door intern meer de samenwerking op te zoeken en te laten zien wat schuldhulpverlening in Oude IJsselstreek inhoudt kunnen we de juiste hulp op de juiste plek bieden. De gemeente voert de vroegsignalering, de eerste intake met de daarbij behorende taken en budgetcoaching uit. Voor andere diensten zoals schuldregelen, budgetbeheer en herfinanciering is de SON (Stadsbank Oost Nederland) onze uitvoerende partij. We gaan samen met de inwoner in gesprek en bepalen samen wat er nodig is om tot (zelf)redzaamheid te komen.

3.1 Taken gemeente

De schuldhulpverlening maakt onderdeel uit van het Sociaal Domein in de gemeente Oude IJsselstreek. We communiceren vanuit Stoer Versterkt. De afgelopen periode hebben we ingezet op het leggen van een sterke basis. De gemeente voert zelf zijn intakes, vroegsignalering en budgetcoaching uit.

3.1.1 Vroegsignalering

Het vroegtijdig signaleren van schulden voorkomt sociale problemen en bespaart de maatschappij veel kosten. We kiezen voor een outreachende benadering naar inwoners toe om grotere problematiek te voorkomen. Vroegsignalering biedt de mogelijkheid om niet te wachten tot een inwoner zich meldt, maar om proactief in contact te komen met inwoners met een betalingsachterstand.

3.1.2 Intake

Tijdens de intake bespreken we de problematiek, zoeken we naar een structurele oplossing en bepalen we samen met de inwoner welke inzet hiervoor nodig is. Naast dat inwoners zichzelf aanmelden worden zij ook aangemeld door andere partijen, onder andere onze collega's van STOER en WMO maar ook door zorgpartners en schuldhulpmaatje. De intaker blijft de inwoner gedurende het gehele proces volgen. Er worden met regelmaat vervolggesprekken gevoerd. Zodoende kan, wanneer nodig, tijdig de ingezette hulpverlening worden bijgesteld.

3.1.3 Budgetcoaching

Doel van budgetcoaching is onze inwoners coachen richting financiële (zelf)redzaamheid. Door coaching op het juiste moment in te zetten voorkomen we dat mensen terugvallen in oude patronen en is de kans op recidive kleiner. Ook doorlopen mensen het traject niet langer dan nodig, waardoor we voorkomen dat mensen onnodig in een hulpverleningstraject zitten.

3.1.4 Nazorg

Nadat het traject schuldregelen is afgesloten wordt er aan iedere inwoner nazorg geboden. We ondersteunen onze inwoner zodra het traject schuldhulpverlening is afgesloten met als doel de (zelf) redzaamheid te bevorderen en terugval te voorkomen.

3.1.5 Preventie

We zetten in op het voorkomen van schuldenproblematiek. We haken aan bij de landelijke week van het geld. We organiseren in deze week lokale activiteiten voor basis en voortgezet onderwijs. Dit doen we samen met de jongerenwerkers van Buurtzorg Jong en Sociaal Werk.

Vanaf 2024 geven we gastlessen op het Almende college. Samen met het Almende college wordt gekeken naar wat passend is bij de groep en welke onderwerpen er spelen. Hier worden de lessen op aangepast.

Wekelijks is er een inloop Geldzaken in Ulft en in Varsseveld. Hierbij werken we samen met verschillende ketenpartners. We bieden onze inwoners die een financiële vraag hebben zo een extra mogelijkheid om snel

antwoord te krijgen op hun vraag. Door de aanwezigheid van ketenpartners zijn er korte lijntjes.

3.2 Samenwerkingen

3.2.1 Stadsbank Oost Nederland (SON)

De gemeente Oude IJsselstreek is lid van de gemeenschappelijke regeling SON. De SON voert voor de gemeente Oude IJsselstreek verschillende onderdelen van de schuldhulpverlening uit. De onderdelen budgetbeheer, schuldregelen, de WSNP (Wettelijke Schuldsanering Natuurlijk Personen) aanvraag, kredietverstrekking en de administratieve taken die daarbij komen kijken zijn ondergebracht bij de SON.

3.2.2 Over Rood

Over Rood is een vrijwilligersorganisatie die ondernemers met schulden en achterstanden helpt om de boel weer op orde te krijgen. Zij doen dit met vrijwilligers die zelf het vak ondernemen verstaan. Sinds 2023 is er een overeenkomst gesloten met Over Rood. Aanmelden bij Over Rood kan alleen via de gemeente.

3.2.3 Sociale ketenpartners

Verschiedende ketenpartners vervullen een belangrijke rol binnen het traject schuldhulpverlening want we weten dat schuldenproblematiek vaak niet de enige problematiek is dat speelt.

Vrijwilligers van Schuldhulpmaatje die begeleiden en helpen bij de financiële administratie van inwoners. Sociale Raadslieden die inwoners ondersteunen, voorzien van informatie en advies op het gebied van sociaaljuridische vraagstukken en hun rol als onafhankelijke clientondersteuning. Het Sociaal Werk dat met de formulierhulp inwoners helpen met verschillende formulieren te begrijpen en in te vullen en het Algemeen Maatschappelijk Werk dat inwoners psychosociaal ondersteunt. Ook weten we externe partners te vinden zodat onze inwoners zo snel mogelijk de juiste ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

3.2.4 Interne samenwerking

Vaak zien we een overlap in de hulpverlening die we in eigen huis aanbieden. We hebben contact met onze eigen collega's van Stoer Versterkt en de WMO. We zorgen voor een warme overdracht en waar kan en mag werken we samen om de inwoner zo snel mogelijk de juiste hulp te kunnen bieden.

3.3 Overige samenwerkingen

3.3.1. Convenant Lokale Overheid en het Schuldenknooppunt

We vinden het belangrijk dat de gemeente in haar rol als schuldeiser snel en efficiënt meewerkt aan schuldhulpverleningstrajecten. In het najaar van 2023 is daarom het convenant Lokale Overheid ondertekent. In het convenant wordt geregeld dat de gemeente als schuldeiser bij voorbaat akkoord gaat met een voorstel voor een schuldregeling. Het maakt het proces van minnelijke schuldhulpverlening efficiënter voor lokale overheden waardoor er wordt voorkomen dat de schuldenproblematiek verder escaleert. Om de gegevensuitwisseling hiervoor mogelijk te maken zijn we aangesloten bij het Schuldenknooppunt.

3.3.2 Geldfit

Door aan te sluiten bij Geldfit bieden we onze inwoners laagdrempelig en anoniem hulp. We zullen met regelmaat meedoen met de voor en/of najaarscampagne om nog meer bekendheid te geven aan de manier van informatie vergaren en hulp vragen.

4. Ontwikkelingen komende periode

Nadat we in 2018 de intakes voor schuldhulpverlening zelf zijn gaan uitvoeren en de jaren erna hebben geïnvesteerd in vroegsignalering en budgetcoaching zitten we niet stil. We kijken naar wat we in de toekomst willen, kunnen en

moeten bieden aan onze inwoners. We nemen als gemeente meer regie op het schuldhulpverleningsproces om goede en kwalitatieve dienstverlening te kunnen bieden en waarborgen aan onze inwoners. Komende beleidsperiode richten we ons op verschillende doelen. We zetten in op hulpverlening dicht bij huis, zo licht als mogelijk en zo zwaar als nodig. Maar ook willen we inwoners passende hulpverlening bieden die niet langer dan nodig wordt ingezet. En we blijven in contact met onze inwoner.

Speerpunten waar we ons op richten zijn:

4.1 Basisdienstverlening

Vanuit het rijk worden er minimale eisen gesteld aan de schuldhulpverlening, de basisdienstverlening. (zie Bijlage 1) In deze basisdienstverlening worden verschillende onderdelen beschreven. Doordat alle gemeente moeten voldoen aan deze basisdienstverlening komt een einde aan de grote verschillen in de dienstverlening die gemeenten aanbieden. Aankomende beleidsperiode zullen we onze aandacht op vestigen op de verschillende onderdelen die hierin staan beschreven.

4.2 Preventieprojecten

Inwoners met geldzorgen en schulden ervaren stress en dit kan leiden tot (psychische) gezondheidsklachten maar ook tot extra maatschappelijke kosten. Daarom is inzetten op preventie een belangrijk onderdeel van dit beleidsplan. We wachten niet af totdat onze inwoners problematische schuldenproblematiek hebben ontwikkeld, maar bieden ook hulp als inwoners aangeven zich te zorgen maken over hun financiële situatie. We zullen per situatie bekijken welke passende hulpverlening wij kunnen bieden.

We richten ons ook op verschillende projecten op scholen, bij werkgevers en huisartsen. We hebben aandacht voor laaggeletterdheid en laaggecijferdheid. We zetten de ingeslagen weg door wat betreft de samenwerking met onze ketenpartners.

We sluiten aan bij landelijke campagnes en hebben aandacht voor onze communicatiemiddelen. Bij het opzetten van deze projecten zullen we samen op blijven trekken met onze ketenpartners en waar mogelijk zullen we ook regionaal de samenwerking opzoeken.

4.3 Meer aandacht voor gezinnen met financiële zorgen

Een kwetsbare doelgroep binnen de schuldhulpverlening zijn gezinnen met minderjarige kinderen. Een groep die extra aandacht nodig heeft. We richten ons op deze groep door het aanbieden van extra ondersteuning in samenwerking met de daarvoor verantwoordelijke instanties, om de invloed van de schuldenproblematiek op de kinderen zo klein mogelijk te houden.

4.4 Inzet ervaringsdeskundige

Ervaringsdeskundigen leveren een waardevolle bijdrage in de hulpverlening. We willen ervaringsdeskundigen betrekken bij verschillende preventieactiviteiten die aansluiten bij de behoefte van onze inwoners.

4.5 Schuldregelen voor ondernemers

Komende beleidsperiode onderzoeken we of de dienstverlening voor ondernemers met financiële problematiek die wij aanbieden voldoende is. We zien grote uitdagingen waar ondernemers mee te maken hebben bij schuldenproblematiek. We richten ons hierbij op maatwerkoplossingen.

4.6. Aandacht voor inwoners onder bewind

We streven naar een goede samenwerking met bewindvoerders met betrekking tot zowel de instroom als de uitstroom. Inwoners die onder bewind staan zijn nu nog onvoldoende in beeld. Door samen te werken met bewindvoerders creëren we de mogelijkheid voor inwoners om hun financiële (zelf)redzaamheid te vergroten.

5. Tot slot

Het Beleidsplan Schuldhulpverlening 2024 is opgesteld met inbreng van onze lokale samenwerkingspartners, ervaringsdeskundigen en onze eigen professionals op het gebied van schuldhulpverlening en andere werkerreinen binnen het Sociaal Domein. Het legt de basis voor een integrale en doelgerichte aanpak van schuldhulpverlening. We streven ernaar om structurele oplossingen te bieden die de (zelf)redzaamheid van inwoners doen vergroten en bijdragen aan een inclusieve samenleving.

In 2028 zal dit beleidsplan worden geëvalueerd. De uitkomsten hiervan zullen worden meegenomen in een nieuw op te stellen beleidsplan voor de volgende jaren.

Bijlagen

Bijlage 1: Basisovereenkomst schuldhulpverlening

Bijlage 1 Zeven elementen voor Basisdienstverlening

De bevindingen droegen bij aan de totstandkoming van het onderstaande voorstel. Het beschrijft de dienstverlening die elke gemeente aan moet bieden. (NVVK, 2023)

In beeld	Het gebruiken van een registratiesysteem om samenwerking tussen verschillende hulpverleners te versterken en om doorgeleiding naar professionele schuldhulpverlening te bevorderen.
In contact	Aanmelding schuldhulpverlening faciliteren zonder drempels voor mensen met problematische schulden (zonder veel papierwerk).
	Een bewezen instrument gebruiken voor systematische intake en triage bij problematische schulden, zodat het individuele verhaal in beeld komt en er op maat van de inwoner gewerkt kan worden.
In gesprek	Het hulpaanbod is toegespitst op specifieke groepen met problematische schulden (bijv. ondernemers, jongeren, huizenbezitters, andere culturele achtergrond), zodat op maat op bepaalde kenmerken wordt ingespeeld.
	Hanteren maximale doorlooptijden (ook schuldeisers) per processtap.
	Starten begeleiding vanaf eerste gesprek.
	Het afgeven van een beschikking met een plan van aanpak op basis van triage via bewezen aanpak voor alle hulpvragers waarvoor na 1e gesprek meer dan enkel advies nodig is, zodat inwoner vanuit rust het proces in kan stappen <ul style="list-style-type: none"> Incl. begeleiding en nazorgplan o.b.v. intrinsieke doelstelling en breed toekomstperspectief hulpvrager, vanaf start hulptraject en indien noodzakelijk inzet budgetcoaching, budgetbeheer of schuldenbewind door professionals. Procesoverzicht met volgende contactmomenten aangepast op hulpvrager.
Rust en overzicht	Aansluiten op VISH (deurwaarders doorgeven of iemand schuldhulp krijgt) en landelijk schuldenpauzeknop.
	Het bieden van een begeleidingstraject. Onderdeel hiervan is financiële begeleiding op maat (coaching, training, ondersteuning, budgetbeheer, bewind) waarbij wordt gekeken wat iemand nodig heeft.
Plaatje compleet & perspectief	Aansluiten op het Schuldenknooppunt (platform voor gegevensuitwisseling in de schuldhulp), zodat de ontzorgingsplicht wordt vervuld en zo snel mogelijk naar een schuldenovereenkomst gewerkt kan worden.
	Het bieden van een standaard saneringskrediet met aflostermijn van 18 maanden en afloscapaciteit berekend op basis van het vrij te laten bedrag.
	Plan van aanpak evalueren en herzien met evt. aangepast aanbod begeleiding en nazorg aan de hand van een meetinstrument.
Met vertrouwen toekomst tegemoet	Altijd persoonlijk contact opnemen met de hulpvrager wanneer sprake is van terugval. Het toetsen van vroegsignalen op afgeronde schuldtrajecten in eerste zes maanden na afronding traject.
	Begeleiding beiden aan inwoners die WSNP- traject (gaan) volgen.
Algemeen	Het tekenen van het Convenant Lokale Overheid en deze opvolgen. Dit helpt gemeenten om het minnelijk traject efficiënter in te richten.